

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Apotheca Spiritualem Pharmacorum Contra Litem Contagiosam Aliosque Morbos

Wichmans, Augustin

Antverpiae, 1626

Cap. VIII. Bona opera contra pestem vtilissima esse remedia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9653

nostris, & fiat pax in virtute tua & abundantia in turribus tuis : Pacem nam poscimus omnes.

CAP. VIII.

Bona opera contra pestem vtilissima esse remedia.

HÆreticorum insanientium diliria sunt, ideoq; sana refutatione indigna, bona opera ad nihil vtilia esse, immò per seipsa peccata & abominationes coram Deo. Hinc illud Lutheranorum in colloquio Altemburgensi pronuntiatum verè blasphemum: Ad Satanam spectant Christiani cum operibus bonis. Sed ex aduerso Catholicorum omnium sana sententia est, ea non solum ad æternam animæ salutem, verum etiam ad temporariam hanc corporum incolumitatem conducere, neque solum alterius, sed & præsentis vitæ flagella per eadem sæpè auerti. *Talibus enim hostijs promeretur Deus.* Heb. 13. Theologorum vertex & ab Angelo diuinitus edoctus Angelicus Doctor S. Thomas, docet, & ex eo Theologi, temporalia hæc bona inter quæ non minimum est corporalis sanitas (non enim est census super censum salutis) bonis operibus à Deo nos de condigno & de congruo promereri. de condigno quidem, quatenus necessaria sunt vel vtilia ad bonum: de congruo autem, in quantum non sunt futura impedimento salutis animarum nostrarum. ita docet S. Augustinus Deum moralia Romanorum bona opera temporali felicitate in debellandis suis hostibus remuneratum fuisse. Quin & benefecit obstetricibus Ægyptiorum ædificando illis domos, id est, dando

dando eis prolem & progeniem numerosam, diuitem, honoratam, insignem, longeuam & diurnam, eò quòd timuissent eum & non fecissent iuxta præceptum regis Ægypti sed conseruassent mares Hebræorum. non quia mentitæ fuerunt, inquit Augustinus, hoc præmio donatæ sunt, sed quia in homines Dei misericordes fuerunt. non est in eis remunerata fallacia, sed beneuolentia: benignitas mentis, non iniquitas mentientis; & propter illud bonum, Deus etiam huic malo ignouit. Si enim antiquæ legis sacrificijs quæ de mortuorum animalium cadaueribus pro peccato offerebantur Deus propitiatus fuerit, & plagas ac flagella quæ peccatorum erant effectus & poenæ, hisce reconciliatus, auferebat: quantò magis sacrificijs bonorum operum nostrorum quæ in altari contribulati & contriti cordis offeruntur, ira eius placabitur, & à poenis quas pro peccatis meremur propitiatus nos liberabit? non fallit nec fallitur Apostolus dum ait: *Talibus hostiis* (scilicet vt præmiserat, oratione, hymnis, laudibus, gratiarum actione, hospitalitate, beneficentia) *promeretur*, id est, conciliatur & placatur *Deus*, ac consequenter pro-uocatur & inducitur ad benefaciendum nobis. Hostias hinc vocat bona opera Apostolus; & meritò, quia omnis actus bonus cuiusque virtutis relatus ad Dei honorem, est actus religionis, atque ita fit quasi hostia Dei. vt bene S. August. sacrificium verum est (ampliter vocabulo extenso) omne opus bonum quod agitur vt sancta societate inhæreatur Deo, relatum scilicet ad illum finem boni quo veraciter beati esse possimus. nam quicumque bene agit, in omni opere suo sacrificat Deo. Sicuti ergo muneribus promeremur & conciliamus nobis principes vt nobis sint amici, propitij, benefici, & si irati fuerint denud reconcilientur: ita bonis operibus conciliamus & promeremur Deum vt nobis magis fiat amicus, propitius, beneficus, & ab iracundia sua reconcilietur, bona enim opera nostra
Deus

f. contra
mend. ca.
20.

Heb, 13.

1. 10. de ci-
uit. c. 6.

Deus habet loco beneficiorum, vt quot bona opera facimus, tot Deus sibi à nobis collata æstimer beneficia, quæ ipse, vti liberalissimus est, remunerari, suaque gratia & gloria compensare, iisque tamquam meritis mercedem amplissimã etiã in hoc sæculo retribuere statuit & decreuit. Pulchrescit, vertit hîc Syrus, nostris bonis operibus; miræ sunt ei voluptati, illis se pascit, oblectat, hilarescit, gloriatur, & vt vulgus Flãdricè dicit, *hy is moy daer mede.* ita eleganter & solidè *R.P. Corn. à Lapide*, cuius diebus, vt quondam Ezechia, adijciat Dominus annos plurimos vt magno Ecclesiæ bono commentaria sua quæ in totam parat quotidie sacram Scripturam, publicæ luci committere valeat!

Sed habemus firmiorem proposito nostro deseruientẽ propheticum sermonem. Vir si fuerit iustus & fecerit iudicium & iustitiã pignus debitori reddiderit, panem suũ, esurienti dederit, & nudum operuerit vestimento, & iudicium verum fecerit inter virum & virum, in præceptis meis ambulauerit, & iudicia mea custodierit vt faciat veritatem vita viuet, ait Dominus Deus. vitam nempe ager, felicem & incolumem, hîc temporalem, & postea eternã; nam vita viuere, Hebræis est, iucundè, feliciter, ad volũtatem & voluptatem incolumes viuere, secundum illud vulgatum: *Non est viuere, sed valere, vita.*

An iam dicta de mercede bonorum operũ, verbis tantũ dico, & factis non probo? Accipe exemplũ modò vnicũ, postea daturus pro re nata etiam plura. Cũ peruasisset, inquit Greg. Turon. Hisp. atq; Galliam pestis inguinaria, nauis ab Hispania vnà cũ negotio solito ad portũ Turo-nensis ciuitatis appulsa, prædicti morbi fomitem secũ nequiter deferebat. de qua cũ multi ciuiũ diuersa mercarẽtur, vna cõfestim domus in qua octo anime erãt, hoc cõtagio interfectis habitatoribus, relictã est vacua nec statim hoc

hoc incendium luis per domos spargitur totas, sed interrupto certi temporis spatio ac veluti in segetem flamma accensa, urbem totam morbi incendio conflagrauit. Quid autem rex Gunteramnus pietate insignis ad eandem luem auertendam præstiterit ne reliquas Galliaë ciuitates adiret, idem author sapiùs ita narrat: Ipse autem Rex in eleëmofynis magnus, in vigilijs atque ieiunijs promptus erat. nam tunc ferebatur Massilia à lue inguinaria valde vastari, & hunc morbum vsq; ad Lugdunensem vicum, Octauum nomine, fuisse celeriter populatum. sed rex ac si bonus Sacerdos prouidens remedia quibus cicatrices peccatoris vulgi mederetur, iussit omnem populum ad Ecclesiam conuenire, & Rogationes summâ deuotione celebrari, & nihil aliud in vsum vescendi nisi panem hordeaceum cum aqua munda assumi, vigilijsque adesse instanter omnes iubet. quod eo tempore ita gestum est. per triduum enim ipsius eleëmofynis largiùs solito præcurrentibus ita de cuncto populo formidabat vt iam tunc non rex tantum, sed etiam Sacerdos Domini putaretur, totâ spem suam in Domini miseratione transfundens quem bonis operibus placare satagebat, & in ipso iactans cogitationes quæ superueniebant, à quo eas effectui tradi tota fidei integritate putabat & cernebat. hætenus Greg. Turon. Verum non solum pijsissimi regis pijs operibus tunc propulsata pestis, sed & gratia miraculorû quasi in remunerationem eidem concessa, eodem tempore cognita fuit, dum virtute simbriæ ipsius vestimenti à febre quartana puer sanatus est, ac per eiusdem nominis inuocationem larue sæpiùs fugatæ. Quibus adde quod hoc eodem anno dum ad altare communicandi gratia accessisset, sicario appetitus diuinâ protectione custoditus est, gladio mirabiliter de manu sicarij decidente; per quem detectis sceleris cõscijs, iisdem poenas debitas dederunt:
 ipse

ipse verò ficarius verberatus tantùm, dimissus est incolumis digno Christiani principis exemplo qui nefas putavit eum qui ab Ecclesia eductus fuerat, vita privare. Ita decet & debent principes Ecclesiasticam immunitatem venerari, ob cuius violationem constat Bonifacium Domesticorum & Africæ Comitem priuatum fuisse ab Augustino, Ecclesiæ communionem, quòd hominem scilicet morte dignissimum confugientem ad Ecclesiam inde abstrahi iussisset. qui magnâ humilitate postmodum veniam implorans, hominem illæsum cõfestim restituit. Illud denique pro coronide huius capituli adiungo : *Bona* Tob. 12:
est oratio cum ieiunio & eleemosyna; quoniam eleemosyna à morte liberat, & ipsa est que purgat peccata, & facit inuenire misericordiam & vitam æternam.

CAP. IX.

Oratio contra pestem præsentissimum est antidotum.

TRia sunt præcipuè bonorum operum genera in clausula præcedentis capituli enumerata, quorum fructus sunt. vt habet instructio Christiana quòd promissionem habeant huius ac æternæ vitæ, Deum placent, gratiã conseruent & augeant, ac deniq; Christiani hominis vocationem certam faciant atq; cõsumment. Inter hæc principè locũ obtinet omni hominũ cõditioni accõmoda (nã neq; omnes ieiunare neq; omnes eleemosynas dare possunt) Oratio, quæ secundũ D. Thomã est actus rationis practicæ, voluntatis desiderium explicãtis & ab eo aliquid postulãtis. Per hanc in omni tribulatione ac præcipuè in morbis nos debere ad Deum cõfugere, pluribus docet S. Scriptura, & ex ea SS. Patres.

2. 2. quæst.
83. 2. 1.